

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

- PRAWIEŁ JANOWIAK -

Gdańsk, dnia 15 lutego 2022 r.

Trybunał Konstytucyjny
al. Jana Chrystiana Szucha 12A
00-918 Warszawa

Skarżący:

1. J Z

2. M M

oboje reprezentowani przez:

radcę prawnego Pawła Janowiaka

(nr wpisu na listę radców prawnych

OIRP w Gdańsku: GD/GD/2808)

telefon: 505-619-779

e-mail: prawnikgdansk@wp.pl

adres do doręczeń:

Kancelaria Radcy Prawnego

r. pr. Paweł Janowiak

ul. Czopowa 14/20

80-882 Gdańsk

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Działając w imieniu moich Mocodawców M M , oraz J Z (poświadczone za zgodność z oryginałem pełnomocnictwa wraz z potwierdzeniem uiszczenia opłat skarbowych od przedłożenia dokumentów pełnomocnictw w załączeniu) na podstawie na podstawie art. 79 ust. 1 i art. 188 pkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78 poz. 483 z późn. zm.) (**dalej:** Konstytucja RP), oraz na podstawie art. 53 ust. 1 oraz art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (tj. Dz.U. 2019, poz. 2393) niniejszym **składam skargę konstytucyjną i wnoszę o:**

Kancelaria Radcy Prawnego

Radca Prawny Paweł Janowiak

ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk

NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164

e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779

rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

1) stwierdzenie, iż przepis art. 17 § 1 pkt 7 ustawy kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2021, poz. 534 z późn. zm.) w zakresie w jakim stwarza konieczność umorzenia postępowania zainicjowanego ponownym wnioskiem złożonym na podstawie przepisu art. 8 ust. 2a w zw. z przepisem art. 8 ust.1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz.U. 2021, poz.1693) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 lipca 1998 r. o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. 1998, nr 97, poz. 604) ze względu na fakt, iż uprzednio wniosek oddalono z powodu upływu terminu przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego z dnia 20 lutego 1993 r.(Dz.U. 1993, nr 36, poz. 159) jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust.1, art. 41 ust.5 w zw. z art. 32 ust.1 i art. 31 ust. 3, art. 45 ust.1 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 64 ust.2 i art. 77 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

2) stwierdzenie, iż przepis art. 17 § 1 pkt 7 ustawy kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2021 poz. 534 z późn. zm.) w zakresie w jakim stwarza konieczność umorzenia postępowania zainicjowanego ponownym wnioskiem złożonym na podstawie przepisu art. 8 ust. 2a w zw. z przepisem art. 8 ust.1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz.U. 2021, poz.1693) (dalej:ustawa lutowa) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 lipca 1998 r. o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. 1998, nr 97, poz. 604) (dalej: ustawa o zmianie ustawy lutowej z 16 lipca 1998 r.) ze względu na fakt, iż uprzednie postępowania umarzano z powodu wystąpienia ujemnej przesłanki procesowej określonej w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k (t.j. Dz.U. 2021 poz. 534 z późn. zm.) (dalej:k.p.k.), która wystąpiła z tego powodu, iż uprzednio wniosek oddalono ze względu na upływ terminu przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego z dnia 20 lutego 1993 r.. (Dz.U. 1993, nr 36, poz. 159)(dalej: ustawa o zmianie ustawy lutowej z 20 lutego 1993 r.) jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust.1, art. 41 ust.5 w zw. z art. 32 ust.1 i art. 31 ust. 3,, art. 45 ust.1 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 64 ust.2 i art. 77 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

3) orzeczenie o zwrocie kosztów postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym według norm przepisanych.

Jednocześnie wskazuję, że w/w przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. jest przepisem na podstawie którego Sąd Apelacyjny w S orzekł ostatecznie o wolnościach i prawach Skarżących określonych w Konstytucji i w stosunku do tego przepisu we wskazanym wyżej zakresie Skarżący domagają się stwierdzenia jego niezgodności z Konstytucją.

W oparciu o ww. przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wydane zostało prawomocne postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. (sygn.akt:) utrzymujące w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w S z września 2021 r. (sygn. akt:). W/w postanowienie Sądu Apelacyjnego w S wraz z uzasadnieniem **zostało doręczone :**

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

- w dniu 15 listopada 2021 r. Skarżącym, oraz
- w dniu 19 listopada 2021 r. Pełnomocnikowi Skarżących.

Dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w S z września 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt.: - w załączeniu,
Dowód: postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt.: - w załączeniu,
Dowód: koperta zawierająca postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt.: adresowana do J Z (nr - w załączeniu,
Dowód: wydruk ze śledzenia przesyłki nr - w załączeniu,
Dowód: elektroniczne potwierdzenie odbioru przesyłki nr - w załączeniu,
Dowód: koperta zawierająca postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt.: adresowana do M M (nr)- w załączeniu,
Dowód: wydruk ze śledzenia przesyłki nr - w załączeniu,
Dowód: elektroniczne potwierdzenie odbioru przesyłki nr - w załączeniu,
Dowód: koperta zawierająca postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt.: adresowana do r.pr. Pawła Janowiaka (nr) - w załączeniu,
Dowód: wydruk ze śledzenia przesyłki nr - w załączeniu,
Dowód: elektroniczne potwierdzenie odbioru przesyłki nr - w załączeniu.

Wskazuję także, że stosownie do treści przepisu art. 426 § 1 k.p.k. od postanowienia Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. **nie przysługuje środek odwoławczy**. W związku z powyższym Skarżący **wyczerpali przysługującą im drogę prawną** w rozumieniu przepisu art. 77 ust. 1 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (tj. Dz.U. 2019, poz. 2393).

Jednocześnie informuję, iż od ww. rozstrzygnięcia nie został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

I. PRZEDSTAWIENIE STANU FAKTYCZNEGO.

Na wstępie należy wskazać, iż roszczenia dotyczące zadośćuczynienia związanego z represjonowaniem W Z przez organy byłego ZSRR były przedmiotem postępowań prowadzonych w pierwszej instancji w Sądzie Wojewódzkim oraz w Sądzie Okręgowym w S pod sygn. akt.: , , oraz

W ramach postępowania o sygn. akt.: początkowo przedmiotem rozpoznania był wniosek J Z z marca 1995 roku. W toku sprawy do J Z dołączyli kolejni wnioskodawcy A Z oraz M M . Postanowieniem z listopada 1996 r. Sąd oddalił wniosek Wnioskodawców wskazując, na treść art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r. i skutecznie podniesiony przez prokuratora zarzut przedawnienia. Sąd wskazał że termin na złożenie wniosku minął w dniu 21 maja 1994 r. Ww. przepis art. 2 ustawy o

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 roku wskazywał na możliwość zgłoszenia żądania wskazanego w art. 1 pkt 1) ustawy w aktualnym na tamtą chwilę brzmieniu – w terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy (art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z 20 lutego 1993 r.). Sąd Wojewódzki w S opierając się właśnie o ww. uregulowania oddalił żądanie wnioskodawców A Z , M M oraz J Z

Od w/w orzeczenia w grudnia 1996 r. Wnioskodawcy wywiedli zażalenie wskutek którego postanowieniem z dnia stycznia 1997 r. Sąd II Instancji utrzymał w mocy postanowienie z listopada 1996 r.

Po nowelizacji ustawy lutowej ustawą zmieniającą ustawę lutową z dnia 16 lipca 1998 roku zmieniła się treść przepisu art. 8 ust. 2a. Nadto w ww. ustawie nowelizującej pojawił się przepis art. 2, który dawał możliwość wystąpienia z ponownym wnioskiem, jeżeli wcześniejsze żądania zostały oddalone ze względu na to, że represje miały miejsce poza aktualnym terytorium Polski, lub miały miejsce poza strefą operacji wojennych, albo były stosowane po dniu 8 maja 1945 roku.

Ponownym wnioskiem z grudnia 1998 roku złożonym przez wszystkich wnioskodawców (J Z , M M , A Z) zostało zainicjowane postępowanie o sygn. akt Jako podstawę prawną wniosku został wskazany przepis art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 16 lipca 1998 roku.

Skutkiem ww. wniosku postanowieniem z dnia stycznia 1999 roku Sąd umorzył postępowanie na podstawie przepisu art. 17 § 1 pkt 7 kpk. Uznał, że przywołana przez wnioskodawców jako podstawa prawna roszczenia zmiana ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie zmieniła sytuacji prawnej w przedmiotowej sprawie i nie dotyczyła wnioskodawców, albowiem ich wcześniejszy wniosek oddalono wyłącznie z powodu przedawnienia roszczenia, a sprawa dotyczyła osoby aresztowanej zgodnie z oświadczeniem wnioskodawców w Suwałkach, a więc na terenie obecnej Polski, a zatem w tego rodzaju sprawach można było przyznać odszkodowanie, gdyby wniosek złożono w terminie.

Ww. orzeczenie zostało zaskarżone przez wnioskodawców zażaleniem, wskutek którego postanowieniem z lutego 1999 roku Sąd II instancji utrzymał w mocy postanowienie z dnia stycznia 1999 roku.

W wyniku ponownego wniosku z października 1999 roku złożonego przez wszystkie osoby biorące udział w ww. postępowaniu o sygn. akt , zostało zainicjowane kolejne postępowanie o sygn. akt

Wskutek tego wniosku zostało wydane postanowienie o umorzeniu postępowania z października 1999 roku. Jako podstawa ww. postanowienia został wskazany przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Sąd uznał, że okoliczność podnoszona przez wnioskodawców, na dowód której to okoliczność przedłożyli oni dwa notarialnie poświadczone oświadczenia świadków A P i P C mające wskazywać, że W Z aresztowany została na terenie obecnej Litwy w T nie powoduje, iż sprawę należałoby rozpoznać po raz kolejny, albowiem sprawę można byłoby rozpoznać ponownie tylko wówczas, gdyby przyczyną oddalenia wniosku było ustalenie, że W Z został aresztowany poza obszarem obecnej Polski. Wniosek zaś oddalono z powodu przedawnienia roszczenia. Tym samym art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 roku o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie ma zastosowania do niniejszej sprawy, albowiem decydujące

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

znacznie ma rzeczywista przyczyna oddalenia wniosku, a nie ewentualne inne okoliczności, które na rozstrzygnięcie Sądu nie wpłynęły. Kwestia bowiem, gdzie miało miejsce aresztowanie W Z (jakkolwiek w pierwszym postępowaniu określona odmienne w oparciu o wyraźne twierdzenia wnioskodawców) nie była w ogóle przedmiotem rozważań orzekających w sprawie sądów. Z tego względu dla rozstrzygnięcia wniosku o przyznanie odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu represji wobec W Z złożonego na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy lutowej, miejsce aresztowania represjonowanego nie miało prawnego znaczenia.

Wskutek zażalenia Sąd II instancji wydał postanowienie z _____ listopada 1999 roku, którym utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z _____ października 1999 roku.

Należy też odnotować, że postanowieniem z _____ marca 2000 roku, w sprawie o sygn. akt _____ Sąd Najwyższy oddalił wniosek wszystkich ww. wnioskodawców o wznowienie postępowania w sprawie _____

Wnioskiem z _____ kwietnia 2021 roku wnioskodawcy J Z oraz M M

pełnomocnika, na podstawie przepisu art. 8 ust. 2a w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1820), zwanej dalej ustawą lutową, wnieśli o:

- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J Z kwoty _____ złotych tytułem

zadośćuczynienia za doznane krzywdy wynikłe z represjonowania W Z za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty,

- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie M M kwoty _____ złotych tytułem

zadośćuczynienia za doznane krzywdy wynikłe z represjonowania W Z za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. Jednocześnie mając na uwadze względy daleko posuniętej ostrożności procesowej wnieśli o:

- rozważenie możliwości zwrócenia się na podstawie przepisu art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału Konstytucyjnego (w sytuacji uznania przez Sąd, iż od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie niniejszej sprawy) celem przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do zgodności:

1) art. 17 § 1 pkt 7 kpk z art. 2, art. 32 ust.1, art. 32 ust. 2 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie w jakim przepis ten stwarza konieczność umorzenia postępowania zainicjowanego ponownym wnioskiem złożonym na podstawie przepisu art. 8 ust. 2 a ustawy lutowej w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 lipca 1998 roku o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego ze względu na fakt, iż uprzednio wniosek oddalono ze względu na przedawnienie które zaszło wskutek przekroczenia terminu o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego z dnia 20 lutego 1993 roku (dalej: ustawa zmieniająca z dnia 20 lutego 1993 roku),

2) art. 2 ustawy zmieniającej z 20 lutego 1993 roku z art. 2, art. 32 ust.1, art. 32 ust.2 i art. 77 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie w jakim przepis ten uniemożliwia merytoryczne rozpoznanie sprawy wskutek ponownie złożonego wniosku na podstawie przepisu art. 8 ust. 2 a ustawy lutowej w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 lipca 1998 roku o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego jeżeli wcześniej złożony wniosek został oddalony ze względu na fakt podniesienia zarzutu przedawnienia, które zaszło wskutek niezłożenia tego wniosku w terminie określonym w przepisie art. 2 ustawy zmieniającej z dnia 20 lutego 1993 roku,

3) art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 roku o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego z 16 lipca 1998 roku (dalej: ustawa zmieniająca z dnia 16 lipca 1998 roku) z art. 2, art. 32 ust. 1, art. 32 ust. 2 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie w jakim przepis ten uniemożliwia merytoryczne rozpoznanie sprawy wskutek ponownie złożonego wniosku na podstawie przepisu art. 8 ust. 2 a w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z dnia 16 lipca 1998 roku ze względu na fakt, iż wniosek uprzednio oddalono ze względu na przekroczenie terminu o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej z dnia 20 lutego 1993 roku. Ponadto wniosli o zwrócenie się przez sąd o znajdujące się aktualnie w Wydziale Sądu Okręgowego w S akta o sygn. oraz celem dopuszczenia i przeprowadzenia dowodów z dokumentów zawartych w tych aktach.

Dodatkowo Wnioskodawcy wniosli o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów, które wskazali.

W piśmie datowanym na dzień 13 lipca 2021 roku prokurator wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 kpk, wskazując, że zachodzi powaga rzeczy osądzonej. Swoje stanowisko uzasadnił.

Postanowieniem z września 2021 r. Sąd Okręgowy w S umorzył postępowanie w sprawie o sygn. akt: , Jako podstawę w/w rozstrzygnięcia w/w Sąd wskazał przepis art. 17 § 1 pkt 7 kpk.

W treści uzasadnienia w/w postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że „(...) podziela stanowisko prokuratora, że już ostatnie dwa wnioski, a opisane wyżej, wniesione zostały w tożsamym stanie prawnym jaki funkcjonuje obecnie, bo już wówczas brak było ograniczenia czasowego do złożenia wniosku. Jednocześnie nie ma żadnego znaczenia w okolicznościach sprawy złożenie nowych wniosków dowodowych, bo wniosek w sprawie został oddalony nie z uwagi na brak dowodów represjonowania W Z a ze względu na przekroczenie terminu do złożenia wniosku. Nie ma więc wagi argument, że nowy wniosek kreuje odmienny stan faktyczny w sprawie, gdyż wskazuje na nowe dowody, twierdzenia, co uzasadnia możliwość ponownego rozpoznania sprawy, tym razem co do istoty. Podstawą bowiem rozstrzygnięcia nie był brak dowodów, a przedawnienie roszczenia.

Skoro też Sąd Najwyższy oddalił wniosek wnioskodawców o wznowienie postępowania , postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na powagę rzeczy osądzonej jest nadal prawomocne.

Ma też rację prokurator, że roszczenie oparte na treści art. 8 i 11 ustawy z dnia 23 lutego

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

1991 roku ma charakter cywilnoprawny, a więc jedynie regulacje prawa cywilnego materialnego mogą decydować o jego przedawnieniu, w tym także o zmianach okresu tego przedawnienia. W przeciwieństwie więc do regulacji kodeksu karnego, prawo cywilne nie przewiduje konieczności stosowania do oceny sytuacji stron aktualnej regulacji dotyczącej danego zagadnienia, a wręcz przeciwnie wymaga stosowania przepisów z chwili powstania roszczenia i upływu pierwotnego terminu przedawnienia. Zgodnie z art. 3 kc ustawa nie mocy wstecznej chyba, że to wynika z jej brzmienia lub celu. O ile art. XXXV przepisów wprowadzających kodeks cywilny przewiduje ograniczoną możliwość stosowania nowych przepisów (prawa cywilnego i każdej ustawy cywilnoprawnej, która nie przewiduje przepisów przejściowych) co do spraw w dniu wejścia w życie nowych przepisów nieprzedawnionych, to słusznie podkreśla prokurator, że poza tą regulacją pozostają terminy przedawnienia, które upłynęły przed dniem wejścia w życie nowej ustawy. Wnioskodawcy dochodzili już zadośćuczynienia związanego z represjonowaniem o _____ w postępowaniu zainicjowanym wnioskiem z _____ marca 1995 roku, który w świetle obowiązujących wówczas przepisów złożony został z uchybieniem terminu, co w sprawie _____ podniósł prokurator, stąd decyzja z _____ listopada 1996 roku.

Chybiony jest też argument, że w obecnej sprawie nie ma tożsamości podmiotów względem poprzednich postępowań, a to z uwagi na śmierć A _____ Z _____. Nie można bowiem twierdzić o przejściu uprawnień ze zmarłej na wnioskodawców, skoro ustawodawca przewidział krąg uprawnionych, wskazując małżonka, rodziców i dzieci represjonowanego. Tym samym prawo do złożenia wniosku nie przeszło z A _____ Z _____ na pozostałych wnioskodawców, gdyż każdy z nich dysponował swoim prawem. Śmierć jednego spośród wnioskodawców skutkuje jedynie zwiększeniem wysokości udziału zasądzonej z tytułu zadośćuczynienia kwoty. Rozważania wniosku w tym zakresie byłyby zasadne tylko w przypadku ujawnienia się nowych wnioskodawców, co w przedmiotowej sprawie nie zachodzi. Jednak zasądzona kwota zadośćuczynienia dotyczy zawsze krzywdy jakiej doznał represjonowany.

Powaga rzeczy osądzonej obejmuje więc podmioty, które występowały w sprawie i jest negatywną przesłanką procesową oraz oznacza niedopuszczalność prowadzenia postępowania co do tego samego roszczenia, które jest tożsame co do postawy faktycznej i prawnej. Złożenie dodatkowych wniosków dowodowych, o czym była już mowa, nie może zmienić tej interpretacji.(...)”

Zażalenie na powyższe orzeczenie z _____ września 2021 r. złożyli osobiście wnioskodawcy M _____ M _____ i J _____ Z _____ oraz ich pełnomocnik.

Pełnomocnik wnioskodawców, zaskarżył postanowienie w całości i zarzucił:

A. Naruszenie przepisów prawa materialnego to jest:

1. art. 2 ustawy z dnia 20 lutego 1993 r. zmieniającej ustawę o uznaniu za nieważne wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Polskiego (dalej: ustawa zmieniająca z 1993 r.) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i wzięcie pod uwagę zarzutu przedawnienia roszczenia podnieconego przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego podczas gdy w aktualnym stanie prawnym w/w przepis nie ma zastosowania i nie może odnosić się do roszczeń wywodzonych w oparciu (art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1820) w brzmieniu nadanym w/w ustawą zmieniającą z 1998 r.;

2. art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej: ustawa zmieniająca 1998 r.) poprzez błędną wykładnię tego przepisu i stwierdzenie, iż w/w przepis uniemożliwia rozpoznanie roszczenia opartego o przepis art. 8 ust. 2a ustawy lutowej w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z 1998 r. w sytuacji gdy przed wejściem w życie ustawy zmieniającej z 1998 r. roszczenie oddalono ze względu na treść przepisu art. 2 ustawy zmieniającej z 1993 r. i podniesiony przez prokuratora zarzut przedawnienia, podczas gdy dyspozycja art. 2 ustawy zmieniającej z 1998 r. nie odnosi się do takiej sytuacji i nie stanowi przeszkody do merytorycznego rozpoznania wniosku w sytuacji upływu terminu przedawnienia określonego w art. 2 ustawy zmieniającej z 1993 r. i podniesienia przez prokuratora zarzutu przedawnienia przed wejściem w życie ustawy zmieniającej z 1998 r.;

3. art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1820) (dalej: ustawa lutowa) poprzez jego niezastosowanie i nierozpoznanie roszczeń wnioskodawców objętych wnioskiem z dnia kwietnia 2021 r. co do istoty sprawy, pomimo tego, że po wejściu w życie ustawy zmieniającej z 1998 r. roszczenia wnioskodawców nie były objęte powagą rzeczy osądzonej i nie zostały rozpoznane co do istoty sprawy;

B. Naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia to jest:

1. art. 17 §1 pkt 7 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie, że w sprawie o sygn. akt: zachodzi powaga rzeczy osądzonej ze względu na tożsamość podmiotów, o tożsamość podstawy faktycznej i prawnej względem postępowania w sprawie o sygn. akt:

podczas gdy w sprawie o sygn. akt: nie zachodzi tożsamość podstawy prawnej roszczenia względem któregośkolwiek z wcześniejszych postępowań dotyczących zadośćuczynienia za krzywdę związaną z represjami W Z które toczyły się z udziałem wnioskodawców tj. postępowań w sprawach o sygnaturach:

, oraz

2. art. 92 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i:

- pominięcie części okoliczności i twierdzeń podniesionych przez pełnomocnika wnioskodawców na stronach 7-13 wniosku z kwietnia 2021 r. co w konsekwencji spowodowało, iż podstawy rozstrzygnięcia z września 2021 r. nie stanowi całością okoliczności ujawnionych w postępowaniu mających znaczenie dla rozstrzygnięcia;

- wzięcie pod uwagę nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy twierdzeń prokuratora odnośnie cywilnoprawnego charakteru art. 8 i 11 ustawy lutowej, a także twierdzeń odnoszących się do treści przepisów wprowadzających kodeks cywilny i kwestii przedawnienia roszczenia (zawartych w akapicie 2 str. 6 postanowienia z września 2021 r.) co w konsekwencji spowodowało, iż podstawy rozstrzygnięcia z września 2021 r. nie stanowi całością okoliczności ujawnionych w postępowaniu mających znaczenie dla rozstrzygnięcia;

3. art. 148 § 1 pkt 2 i pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 143 § 1 pkt 10 k.p.k. poprzez, jego niezastosowanie i niezamieszczenie w protokole posiedzenia z września 2021 r. oświadczeń i twierdzeń pełnomocnika wnioskodawców o których mowa na str. 5 niniejszego zażalenia.”

W konkluzji pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP: 583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

sprawy do dalszego prowadzenia Sądowi Okręgowemu w S

Wnioskodawcy zaskarżając wydane postanowienie, wskazali m.in., jest ono niezasadne. Podkreślili, że upływ terminu przedawnienia dotyczył tylko stanu prawnego sprzed nowelizacji z lipca 1998 r., kiedy złożenie wniosku nie było ograniczone jakimkolwiek terminem. Jeśli zatem po nowelizacji sąd nie zbadał sprawy z punktu widzenia przesłanek z art. 8 ust. 2a ustawy lutowej, to obecnie brak jest jakichkolwiek przeszkód do tego aby rozpoznać taki wniosek, oparty o aktualne brzmienie w/w przepisu. Podnieśli, że po uzyskaniu wiedzy co do aresztowania W Z , zostały przedstawione sądom orzekającym w sprawach stosowne dowody celem wykazania tych faktów, a okoliczność ta ma znaczenie. Wskazali, że nie zachodzi tożsamość podstawy prawnej roszczenia, względem któregośkolwiek z wcześniejszych postępowań: , oraz , nadto osoby które przed wejściem w życie nowelizacji nie złożyły takich wniosków, a złożyły je później - mogły liczyć na merytoryczne rozpoznanie sprawy, a taka sytuacja jest dla nich krzywdząca z punktu widzenia zasad sprawiedliwości społecznej.

W konkluzji wnioskodawcy domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z października 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. akt:
Sąd Apelacyjny w S utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z
września 2021 r. zapadłe w sprawie

W treści uzasadnienia tego orzeczenia Sąd Apelacyjny stwierdził, że:

„(...) Zażalenia wniesione przez wnioskodawców oraz ich pełnomocnika nie były merytorycznie zasadne i stąd nie zasługiwały na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy uznać za nietrafny sformułowany przez pełnomocnika wnioskodawców zarzut naruszenia art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie, że w przedmiotowej sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej ze względu na tożsamość podmiotów, o tożsamość podstawy faktycznej i prawnej względem postępowania w sprawie o sygn. akt: podczas gdy w sprawie o sygn. akt: nie zachodzi tożsamość podstawy prawnej roszczenia względem któregośkolwiek z wcześniejszych postępowań dotyczących zadośćuczynienia za krzywdę związaną z represjami W Z , które toczyły się z udziałem wnioskodawców tj. postępowań w sprawach: , , oraz .

Wbrew odmiennym twierdzeniom autora zażalenia, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, iż w sprawie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa (powaga rzeczy osądzonej). Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone. Z uwagi bowiem na podstawę prawną wniosku inicjującego przedmiotowe postępowanie, a mianowicie art. 8 ust. 2a w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1820, dalej: ustawa lutowa), należy wskazać, iż w zgodnie z art. 8 ust 4 cyt. ustawy w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, z wyjątkiem art. 555 k.p.k. Rzeczywiście dostrzec należy, że w orzecznictwie niejednolicie przyjmuje się, czy w postępowaniach toczących się w przedmiocie roszczeń odszkodowawczych, powaga rzeczy osądzonej powinna być ujmowana przez pryzmat art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., czy też regulacji zawartej

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

w postępowaniu cywilnym art. 366 k.p.c. (por. wyrok SN z 30.06.2008 r., WA 22/08, LEX nr 531309; postanowienie SN z 15.10.2002 r., V KKN 218/01, OSNKW 2003, z. 1-2, poz. 21; wyrok SN z 17.11.2015 r., III KK 277/15, LEX nr 1925807; wyrok SA w Katowicach z 18.02.2010 r., II AKa 10/10, LEX nr 621518). Rzecz jednak w tym, że dyspozycje art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. oraz art. 366 k.p.c. są ze sobą w istocie treściowo zbieżne, stąd - wbrew odmiennym twierdzeniom skarżących - negatywna przesłanka procesowa, wynikająca z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu toczącym się w przedmiocie odszkodowania dochodzonego w trybie ustawy lutowej (przepisów wskazanych w rozdziale 58 K.p.k.) Zgodnie bowiem z treścią art. 558 k.p.k., w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych niniejszym kodeksie, a tymczasem przeszkoda procesowa wiążąca się z zasadą ne bis in idem jest w k.p.k. uregulowana. Nie sposób podzielić argumentacji autorów zażaleń, że w przedmiotowej sprawie nie występuje przeszkoda procesowa z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Należy odnotować, że z perspektywy ww. przesłanki określonej konieczne jest istnienie w postępowaniu uprzednio prawomocnie zakończonym oraz aktualnie się toczącym zarówno tożsamości przedmiotowej, jak i podmiotowej. Wskazuje na to odpowiednio stosowany w postępowaniu toczącym się w przedmiocie roszczeń z ustawy lutowej zwrot „co do tego samego czynu tej samej osoby”. Negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. zachodzi wówczas, gdy uprzednio prawomocnie zakończone zostało postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby, zaś nowe postępowanie pokrywa się z przedmiotem postępowania w sprawie już zakończonej, a także, gdy jego przedmiot jest częścią przedmiotu osądzonego w sprawie już zakończonej (zob. wyrok SN z 04.02.2002 r., II KKN 221/01, OSN Prok. i Pr. 2002/10/5). Nie ulega wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie postępowanie zostało zainicjowane wnioskiem J Z i M M , którzy występowali już jako strona w sprawach prawomocnie zakończonych (, i), zaś wnioskodawcy zarówno obecnie, jak i uprzednio dochodzili, na podstawie przepisów ustawy lutowej zadośćuczynienia za represjonowanie W Z przez organy byłego ZSRR. Niczego też w tej materii nie zmienia odwołania się do unormowań cywilistycznych. Przesłanka powagi rzeczy osądzonej w postępowaniu cywilnym stanowi podstawę odrzucenia pozwu lub nieważności postępowania. Zgodnie z definicją zawartą w art. 366 k.c. wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto pomiędzy tymi samymi stronami. Moc prawna wyroku (powaga rzeczy osądzonej wg k.p.c.) ogranicza się do bezpośredniego przedmiotu wyrokowania, zaś art. 1 k.p.c. zakreśla rodzaje postępowania sądowego. Zachodziła zatem tożsamość roszczenia, skoro identyczne były nie tylko przedmiot, ale i podstawa sporu (zob. postanowienie SN z 09.06.1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971, z.12, poz. 226). Pożądanego przez skarżącego skutku nie mogło też odnieść odwołanie się do naruszenia art. 2 ustawy z dnia 20 lutego 1993 r. zmieniającej ustawę o uznaniu za nieważne wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Polskiego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tudzież art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez jego błędną wykładnię, skoro do tych okoliczności generalnie odniósł się zarówno Sąd I instancji w zaskarżonym postanowieniu, jak i uprzednio sądy orzekające w sprawach i (vide uzasadnienia postanowień SA w P , SO w S SO w S . Skoro we

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

wnioskach przedłożonych przez wnioskodawców, które stanowiły podstawę dla tych ww. rozstrzygnięć, zdaniem ich autorów, przedstawiono odmienne okoliczności faktyczne, odpowiadające dyspozycji znowelizowanego art. 8 ust. 2a ustawy, to właściwą drogą z punktu widzenia przepisów kodeksu postępowania karnego dla poddania pod osąd argumentów podnoszonych aktualnie przez wnioskodawców co do okoliczności faktycznych przemawiających za uwzględnieniem ich wniosku było wzruszenie wspomnianych orzeczeń, kończących uprzednio postępowanie w sprawie, tych które zapadły pod rządami znowelizowanego art. 8 ust. 2a ustawy lutowej. Tego rodzaju próba została wszakże podjęta i jak już wyżej zaznaczono, postanowieniem z marca 2000 r., wydanym w sprawie o sygn. akt

Sąd Najwyższy oddalił wniosek o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w P z listopada 1999 r., sygn. akt , utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w S z października 1999 r., sygn. akt . W tej sytuacji nie sposób racjonalnie utrzymywać, że mamy do czynienia z „nową sprawą”, zaś Sąd I instancji niewłaściwie zastosował podnoszone w zażaleniach przepisy prawa.

Nietrafny był także zarzut naruszenia art. 8 ust. 2a ustawy lutowej i ponownie należy odwołać się tu to trafnej merytorycznej argumentacji Sądu I instancji. Nie było przecież możliwe rozpoznanie roszczeń wnioskodawców, jak wskazuje pełnomocnik „co do istoty sprawy”, skoro wystąpiła przesłanka z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Na marginesie należy zauważyć, wbrew odmiennym twierdzeniom pełnomocnika, że w zaskarżonym orzeczeniu trafnie podkreślono, iż roszczenie oparte na treści art. 8 i 11 ustawy lutowej ma charakter cywilnoprawny i jedynie regulacje prawa cywilnego materialnego mogą decydować o jego przedawnieniu, w tym także o zmianach okresu tego przedawnienia. Wprawdzie dokonując nowelizacji ustawy lutowej w 1998 r. ustawodawca wprowadził regulację niwelującą prawomocność orzeczeń wydanych pod rządami uprzednio obowiązującego art. 8 ust. 2a ustawy, ale przepis ten ma jednak zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy uprzednio z roszczeniem wystąpił podmiot, nie mający cechy określonej w znowelizowanym przepisie o którym mowa powyżej, co stanowiło uprzednio podstawę dla oddalenia jego roszczenia. Również fakt, iż w chwili obecnej zgłoszenie roszczenia o jakim mowa w art. 8 ust. 2a ustawy, nie jest obwarowane terminem, nie oznacza, iż w przypadku złożenia ponownego wniosku zawierającego takie roszczenie, można mówić o nowej sprawie, czy też innym roszczeniu. Na marginesie zauważyć należy, że odstępstwo od zasady res iudicata stanowi np. treść przepisu art. 8 ust. 4 ustawy lutowej.

Niczego też w tej materii nie zmienia odwołanie się przez pełnomocnika wnioskodawców do uzasadnienia postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 grudnia 1998 r., wydanego w sprawie o sygn. akt SK 8/98. Skarżący wrywając z całego kontekstu jeden zwrot „znowelizowana ustawa wprowadziła rozwiązanie polegające na odebraniu prawomocnym orzeczeniom, zapadłym na podstawie zaskarżonego przepisu powagi rzeczy osądzonej”, zdaje się nie dostrzegać, że TK wskazywał in concreto na te prawomocne orzeczenia, wydane przed wejściem w życie ustawy, w których oddalono żądania odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy lutowej tylko ze względu na to, że represje miały miejsce na ziemiach, które obecnie nie należą do Państwa Polskiego, lub miały miejsce poza strefą operacji wojennych albo były stosowane po 8 maja 1945 r. (zob. OTK 1998/7/123). Tymczasem Sąd I instancji trafnie podkreślił (notabene podobnie jak i sądy poprzednio orzekające w sprawach – , że przyczyną oddalenia żądania wnioskodawców była inna - złożenie wniosku ze znacznym przekroczeniem ustawowego

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

terminu.

Nietrafne było podniesienie zarzutu naruszenia art. 92 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i pominięcie części okoliczności i twierdzeń podniesionych przez pełnomocnika wnioskodawców na stronach 7-13 wniosku z dnia kwietnia 2021 r. Sąd I instancji zasadnie bowiem podkreślił, że złożenie dodatkowych wniosków dowodowych nie może zmienić negatywnej przesłanki w postaci powagi rzeczy osądzonej. Podstawą prawomocnych rozstrzygnięć zapadłych w sprawie, nie był przecież brak dowodów, a przedawnienie roszczeń.

Na marginesie zauważyć należy, że postanowienie wydane w sprawie _____ było także trafne w świetle unormowań prawa cywilnego, zgodnie z którymi ustawa (również nowa ustawa o charakterze cywilnoprawnym) nie ma mocy wstecznej w przypadku braku przepisów przejściowych art. 3 k.c., a sprawa z wniosku wnioskodawców w tym samym przedmiocie została przecież przez sąd rozstrzygnięta.

Również nieskuteczny okazał się zarzut naruszenia art. 148 § 1 pkt 2 i pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 143 § 1 pkt 10 k.p.k. poprzez, jego niezastosowanie i niezamieszczenie w protokole posiedzenia z dnia września 2021 r. oświadczeń i twierdzeń pełnomocnika wnioskodawców, skoro odpowiedni wniosek o sprostowanie protokołu był przedmiotem uwagi Sądu I instancji. Na marginesie wypada zauważyć, że pełnomocnik wnioskodawców nie wykazał możliwości wpływu podnoszonego uchybienia na treść zaskarżonego orzeczenia rozstrzygnięcia o jakim mowa w art. 438 pkt 2 in fine k.p.k. Pomimo odmiennych zapatrywań pełnomocnika wnioskodawców, zdaniem sądu ad quem, brak było także merytorycznych powodów do uchylenia zaskarżonego postanowienia w oparciu o podstawę z art. 440 k.p.k. Także w przekonaniu Sądu Apelacyjnego, decyzja Sądu I instancji o umorzeniu postępowania, z uwagi na negatywną przesłankę procesową, określoną w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. była trafna.

Nie ulega wątpliwości, że granica powagi rzeczy osądzonej została zasadnie wyznaczona zarówno przez podmioty występujące w sprawie, jak i przedmiot postępowania. Z kolei wniesione zażalenia wnioskodawców i ich pełnomocnika, poza werbalną polemiką, nie wskazywały na żadne merytoryczne argumenty realnie wskazujące na to, że wniosek w niniejszym postępowaniu, toczącym się przed Sądem Okręgowym w S (), złożyły rzeczywiście inne uprawnione podmioty (niż w sprawach prawomocnie zakończonych _____, _____ oraz _____) i wystąpiono rzeczywiście z innymi roszczeniami niż te, co do których prawomocnie już (w ww. postępowaniach) rozstrzygnięto. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw do podjęcia decyzji kasacyjnej i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.(...)”

Mając na uwadze powyższe wskazania Sąd Apelacyjny w S _____ utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z dnia _____ września 2021 r. zapadłe w sprawie o sygn. akt: _____

II. PRZEDSTAWIENIE ISTOTY PROBLEMU.

W tym miejscu należy wskazać, iż po nowelizacji wprowadzonej ustawą zmieniającą ustawę lutową z dnia 16 lipca 1998 roku - dochodzenie roszczeń w oparciu o przepis art. 8 ust.2a ustawy lutowej nie jest ograniczone jakimkolwiek terminem.

Co do istoty nieograniczonego terminu dochodzenia roszczeń w oparciu o przepis art. 8 ust.2a ustawy lutowej w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą ustawę lutową z 16 lipca 1998 r. -

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

Skarżący podzielają stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 października 2000 r. o sygn. akt: II AKa 352/00. Sąd Apelacyjny w treści w/w uzasadnienia podnosi, iż: (...)Przebieg prac legislacyjnych nad ustawą z dnia 16 lipca 1998 r., zmieniającą ustawę lutową, dowodzi niewątpliwie, że wolą ustawodawcy było moralne i materialne zadośćuczynienie wszystkich osób spełniających przesłanki z art. 8 ust 2a i to bez względu na termin zgłoszenia żądania. Zwrócić uwagę należy również na ustanowienie przez ustawodawcę w art. 2 tejże ustawy zmieniającej, normy prawnej o wyjątkowym charakterze. Z uzasadnienia Senatu do projektu ustawy noweli z dnia 16 lipca 1998 r., którym dysponował sąd odwoławczy, wynika między innymi, że: (...) - "Senat stanął na stanowisku, iż zarówno w przypadku roszczeń odszkodowawczych dochodzonych na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy, jak i przewidzianych w sytuacji określonej w art. 11 ust. 1 ustawy nie ma podstaw do określenia terminów przedawnienia tych roszczeń." W opinii Izby celowym jest, aby osoby represjonowane jak i członkowie ich rodzin mogli dochodzić powyższych roszczeń bez jakichkolwiek barier i przeszkód". Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny uznał, iż uprawnienia określone w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149) w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 16 lipca 1998 r., zmieniającą ustawę lutową (Dz. U. Nr 97, poz. 604), nie są ograniczone żadnym terminem do zgłoszenia żądania odszkodowania i zadośćuczynienia(...) (por. także: uchwała Senatu RP z dnia 20 lutego 1998 r. w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wraz z projektem ustawy i uzasadnieniem do projektu ustawy oraz z pismem przewodnim z dnia 25 lutego 1998 r.)

Mając na uwadze powyższe, osoby występujące z żądaniem zasądzenia zadośćuczynienia za represje radzieckich organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości po raz pierwszy po wejściu w życie w/w ustawy nowelizującej z lipca 1998 r. tj. po dniu 14 sierpnia 1998 r. (np. w chwili obecnej) są w dużo lepszej sytuacji, aniżeli osoby które wystąpiły z takim żądaniem przed nowelizacją i wobec których upłynął termin przedawnienia o którym mowa w przepisie art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z dnia 20 lutego 1993 r. Osoby wobec których upłynął ww. termin przedawnienia, (tak jak ma to miejsce w przypadku Skarżących), nie mogą liczyć na merytoryczne rozpoznanie sprawy przez Sąd, a kolejne postępowania wszczynane przez takie osoby są umarzane na podstawie przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Osoby zgłaszające roszczenia przed dniem 14 sierpnia 1998 r. na podstawie ówczesnego brzmienia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy lutowej, wobec których upłynął termin przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z dnia 20 lutego 1993 r. (tak jak to miało miejsce w przypadku Skarżących) ustawodawca pozostawił bez jakiegokolwiek ochrony pomimo tego, że wcześniejsze zgłoszenie tych roszczeń przez Skarżących świadczyło jedynie o ich większej mobilizacji i dyscyplinie w stosunku do osób, które z takimi roszczeniami wystąpiły później.

Należy w tym miejscu również zauważyć, że dyspozycja przepisu art. 8 ust.2a ustawy lutowej w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą ustawę lutową z dnia 16 lipca 1998 roku ma szerszy zakres, aniżeli dyspozycja tego przepisu w brzmieniu sprzed nowelizacji. Tym samym nie ulega wątpliwości, iż dotyczy ona wszystkich ewentualnych roszczeń, które mogłyby być dochodzone w oparciu o przepis art. 8 ust.2a w brzmieniu sprzed nowelizacji.

Przypomnienia wymaga okoliczność, iż przyczyną oddalenia wniosku postanowieniem z listopada 1996 r. w sprawie o sygn. akt: była treść art. 2 ustawy o zmianie

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r. i skutecznie podniesiony przez prokuratora zarzut przedawnienia. Sąd wskazał że termin na złożenie wniosku minął w dniu 21 maja 1994 r. W/w przepis art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r. wskazywał na możliwość zgłoszenia żądania wskazanego w art.1 pkt 1) ustawy w aktualnym na tamtą chwilę brzmieniu - w terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy. Sąd Wojewódzki w S opierając się właśnie o w/w uregulowania oddalił żądanie nioskodawczyni A Z , oraz Skarżących. Kolejne orzeczenia tj. utrzymujące w mocy w/w postanowienie, jak i umarzające kolejne postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. były w zasadzie konsekwencją w/w postanowienia o oddaleniu wniosku z listopada 1996 r.

Po nowelizacji ustawy lutowej ustawą zmieniającą ustawę lutową z dnia 16 lipca 1998 r. zmieniła się treść przepisu art. 8 ust. 2a. Nadto w w/w ustawie nowelizującej pojawił się przepis art. 2, który dawał możliwość wystąpienia z ponownym wnioskiem jeżeli wcześniejsze żądania zostały oddalone ze względu na to że represje miały miejsce poza aktualnym terytorium Polski, lub miały miejsce poza strefą operacji wojennych, albo były stosowane po dniu 8 maja 1945 r. Przepis ten nie miał zastosowania zatem w odniesieniu do roszczeń zgłaszanych kolejno przez Skarżących, bowiem pierwotną przyczyną oddalenia ich roszczeń był upływ terminu przedawnienia o którym mowa w przepisie art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r.

W związku zaistnieniem w/w okoliczności - jak pokazał zresztą wynik postępowań o których mowa w pkt. I uzasadnienia niniejszej skargi - nie było możliwe, aby sprawa Skarżących po nowelizacji z dnia 16 lipca 1998 r. została poddana merytorycznej ocenie co do istoty sprawy, a Sądy rozpoznające sprawę umarzając postępowanie wskazywały na zaistnienie ujemnej przesłanki procesowej wynikającej z treści przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. ze względu na upływ terminu przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r., oraz na prawomocność wcześniejszych postanowień umarzających postępowania.

W ocenie Skarżących irrelevantną kwestią w tym kontekście pozostaje wniosek o wznowienie postępowania który zainicjował sprawę o sygn. akt: , w którym to postępowaniu Sąd Najwyższy (co oczywiste) ograniczał się jedynie do badania przesłanek wznowieniowych .

Należy jednocześnie wskazać, że zarówno przepis art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r., jak i przepis art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 16 lipca 1998 r. pomimo tego że nie zostały ujęte w kolejnych tekstach jednolitych ustawy lutowej nie zostały uchylone.

III. WSKAZANIE, KTÓRA KONSTITUCYJNA WOLNOŚĆ LUB PRAWO SKARŻĄCEGO, I W JAKI SPOSÓB- ZDANIEM SKARŻĄCEGO- ZOSTAŁY NARUSZONE, ORAZ UZASADNIENIE ZARZUTU NIEZGODNOŚCI KWESTIONOWANEGO PRZEPISU USTAWY, ZE WSKAZANĄ KONSTITUCYJNĄ WOLNOŚCIĄ LUB PRAWEM SKARŻĄCEGO Z POWOŁANIEM ARGUMENTÓW LUB DOWODÓW NA JEGO POPARCIE.

Stosownie do treści przepisu art. 8 ust.3 ustawy lutowej w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, z wyjątkiem art. 555. Przepis 558 k.p.k. stanowi natomiast, że w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nieuregulowanych w niniejszym

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

kodeksie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 17 k.p.k. § 1 pkt 7 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się. Przepis ten wyrażający zasadę *res iudicata* był podstawą umorzenia wszystkich postępowań wobec Skarżących w tym w szczególności ostatniego postępowania w sprawie _____ zakończonego postanowieniem Sądu Okręgowego z _____ września 2021 r., które następnie zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w S _____ z _____ października 2021 r. wydanego w sprawie o sygn. akt: _____.

Sąd Okręgowy w S _____ w utrzymanym w mocy przez Sąd Apelacyjny orzeczeniu z dnia _____ września 2021 r. wskazał, iż konieczność umorzenia postępowania z uwagi na powagę rzeczy osądzonej wyrażonej w przepisie art. 17 k.p.k. § 1 pkt 7 k.p.k. wynika z faktu, że:

- „(...)Wnioskodawcy dochodzili już zadośćuczynienia związanego z represjonowaniem w postępowaniu zainicjowanym wnioskiem z _____ marca 1995 roku, który w świetle obowiązujących wówczas przepisów złożony został z uchybieniem terminu, co w sprawie _____ podniósł prokurator, stąd decyzja z _____ listopada 1996 roku.(...)”
- „(...)Skoro też Sąd Najwyższy oddalił wniosek wnioskodawców o wznowienie postępowania _____, postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na powagę rzeczy osądzonej jest nadal prawomocne(...)”.

Co więcej Sąd Apelacyjny w S _____ w postanowieniu z _____ października 2021 r. (sygn. akt: _____), stwierdził nadto, że:

- „(...)Tymczasem Sąd I instancji trafnie podkreślił (notabene podobnie jak i sądy poprzednio orzekające w sprawach _____ i _____, że przyczyną oddalenia żądania wnioskodawców była inna - złożenie wniosku ze znacznym przekroczeniem ustawowego terminu. (...),
- „(...)Podstawą prawomocnych rozstrzygnięć zapadłych w sprawie, nie był przecież brak dowodów, a przedawnienie roszczeń(...)”,
- „(...) Na marginesie zauważyć należy, że postanowienie wydane w sprawie _____ było także trafne w świetle unormowań prawa cywilnego, zgodnie z którymi ustawa (również nowa ustawa o charakterze cywilnoprawnym) nie ma mocy wstecznej w przypadku braku przepisów przejściowych – art. 3 k.c., a sprawa z wniosku wnioskodawców w tym samym przedmiocie została przecież przez sąd rozstrzygnięta. (...)

Mając na uwadze powyższe, brak możliwości dochodzenia przez Skarżących roszczeń w oparciu o art. 8 ust. 2a w zw. z art. 8 ust.1 ustawy lutowej będzie wynikał z faktu, iż przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. stwarza konieczność umorzenia postępowania zainicjowanego ponownym wnioskiem złożonym na podstawie przepisu art. 8 ust. 2a w zw. z przepisem art. 8 ust.1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r.ustawy lutowej w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy lutowej z 16 lipca 1998 r. ze względu na fakt, iż:

- uprzednio wniosek oddalono z powodu upływu terminu przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z 20 lutego 1993 r., jak również ze względu na fakt, iż:
- uprzednie postępowania umarzano z powodu wystąpienia ujemnej przesłanki procesowej określonej w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., która wystąpiła z tego powodu, iż uprzednio wniosek oddalono ze względu na upływ terminu przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z dnia 20 lutego 1993 r.

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

Biorąc pod uwagę tak sformułowany zakres przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. zdaniem Skarżącego doszło do naruszenia niżej wskazanych konstytucyjnych wolności i praw Skarżącego, przy czym te same naruszenia dotyczą zakresu przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. o którym mowa w pkt 1, jak i zakresu tego przepisu o którym mowa w pkt 2 *petitum* niniejszej skargi.

1. naruszenie przepisu art. 2 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 2 Konstytucji RP: *Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.*

a) naruszenie zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że doszło do naruszenia zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Podnieść bowiem należy, że „(...)Zasada demokratycznego państwa prawnego od początku jej obowiązywania w polskim porządku prawnym była traktowana jako źródło kolejnych zasad o bardziej szczegółowym charakterze. Jedną z nich jest zasada ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, zwana również zasadą lojalności państwa względem obywateli. (...) Zasada ochrony zaufania do państwa i prawa opiera się na założeniu, że organy władzy publicznej powinny działać w sposób lojalny i uczciwy względem jednostki, budzący w niej poczucie stabilności i bezpieczeństwa prawnego. Trybunał Konstytucyjny podkreślał, że zasada ta „wyraża się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa, by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela i aby mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, iż nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć. (...) Składową zasady państwa prawnego jest pewność prawa, czyli taki zespół cech przysługujących prawu, które „zapewniają jednostce bezpieczeństwo prawne: umożliwiają jej decydowanie o swoim postępowaniu w oparciu o pełną znajomość przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie jej działania mogą pociągnąć za sobą.(...)” (Tuleja Piotr (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX/el. 2021)

Zdaniem Skarżących doszło zatem do naruszenia ww. zasady wyływającej z treści art. 2 Konstytucji w taki sposób, że wprowadzenie i stosowanie art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie wskazanym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* zdaniem Skarżących uniemożliwia działanie przez organy władzy publicznej w sposób lojalny i uczciwy.

Istnienie przepisu art.17 §1 pkt 7 k.p.k. w zakresie wskazanym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* uniemożliwia również działanie organów władzy publicznej w taki sposób, aby osoby, którym oddalono wniosek o zadośćuczynienie/odszkodowanie w oparciu o przepis art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z 20 lutego 1993 r., jak również osoby którym uprzednio umorzono postępowanie art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. z tego powodu że wcześniej wniosek oddalono w oparciu o przepis art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z 20 lutego 1993 r. mogły układać swoje sprawy w zaufaniu, iż nie narażają się na prawne skutki, których nie mogli przewidzieć.

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

Przepisu art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie wskazanym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* narusza w/w normę konstytucyjną, bowiem uniemożliwia budowanie w jednostce poczucia stabilności, a wręcz przeciwnie może jedynie budować poczucie destabilizacji. Istnienie tego przepisu we wskazanym zakresie powoduje bowiem, że ustawodawca z jednej strony daje możliwość w tych samych sprawach wystąpienie z odpowiednimi roszczeniami bez ograniczenia jakimkolwiek terminem. Z drugiej zaś strony, wbrew swoim intencjom wyrażonym podczas procedowania projektu ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – blokuje możliwość dochodzenia roszczeń osobom którym oddalono wniosek o zadośćuczynienie/odszkodowanie w oparciu o przepis art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z 20 lutego 1993 r., jak również osobom którym uprzednio umorzono postępowanie art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. z tego powodu że wcześniej wniosek oddalono w oparciu o przepis art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z 20 lutego 1993 r.

Ww. okoliczności uwidaczniają daleko idącą niekonsekwencję ustawodawcy w tym przedmiocie i uzasadniają naruszenie o którym mowa powyżej.

b) naruszenie zasady poprawnej legislacji.

Ponadto wskazania wymaga, że doszło do naruszenia zasady poprawnej legislacji wynikającej z treści art. 2 Konstytucji RP.

Należy bowiem wskazać, że „(...)Przekroczenie pewnego poziomu niejasności przepisów prawnych może stanowić samoistną przesłankę stwierdzenia ich niezgodności z zasadą państwa prawnego (zob. TK K 6/02). Dla oceny zgodności sformułowania określonego przepisu prawa z wymaganiami poprawnej legislacji istotne są przy tym trzy założenia: 1) każdy przepis ograniczający konstytucyjne wolności lub prawa winien być sformułowany w sposób pozwalający jednoznacznie ustalić, kto i w jakiej sytuacji podlega ograniczeniom; 2) przepis ten powinien być na tyle precyzyjny, aby zapewniona była jego jednolita wykładnia i stosowanie; 3) przepis taki powinien być tak ujęty, aby zakres jego zastosowania obejmował tylko te sytuacje, w których działający racjonalnie ustawodawca istotnie zamierzał wprowadzić regulację ograniczającą korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw (zob. TK K 33/00).(...)” (Tuleja Piotr (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX/el. 2021)

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Skarżących doszło do naruszenia w/w zasady w taki sposób, że brak jest jakichkolwiek przesłanek, aby stwierdzić, że art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie wskazanym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* obejmuje tylko te sytuacje, w których działający racjonalnie ustawodawca istotnie zamierzał wprowadzić regulację ograniczającą korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw.

Mając na uwadze przebieg procesu legislacyjnego ustawy zmieniającej ustawę lutową z 1998 r., jak również intencję ustawodawcy wyrażoną w uzasadnieniu Senatu do projektu ustawy noweli z dnia 16 lipca 1998 r. - brak jest jakichkolwiek przesłanek do stwierdzenia, aby intencją ustawodawcy było pozbawienie możliwości dochodzenia roszczeń na podstawie przepisu art. 8 ust.2a osób, które z tymi roszczeniami wystąpiły wcześniej i wobec których upłynął termin przedawnienia wynikający z art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z 1993 r.

Nowelizacja z 1998 r. jak wynika z powoływanego wcześniej uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie powołującego się na uzasadnienie Senatu do projektu ustawy zmieniającej ustawę lutową z 1998 r. - miała na celu:

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

- „(...) moralne i materialne zadośćuczynienie wszystkich osób spełniających przesłanki z art. 8 ust 2a i to bez względu na termin zgłoszenia żądania (...) ... oraz aby:

- „ (...) osoby represjonowane jak i członkowie ich rodzin mogli dochodzić powyższych roszczeń bez jakichkolwiek barier i przeszkód”(…).’

Mając na uwadze powyższe, art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie wskazanym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* narusza zasadę poprawnej legislacji, bowiem w tym konkretnym przypadku nie można mówić, aby ten przepis obejmował tylko te sytuacje, w których działający racjonalnie ustawodawca istotnie zamierzał wprowadzić regulację ograniczającą korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw.

c) naruszenie zasady sprawiedliwości społecznej.

Nadto zdaniem Skarżących doszło do naruszenia zasady sprawiedliwości społecznej wypływającej z treści przepisu art. 2 Konstytucji RP.

Wskazania w tym miejscu wymaga, że „(...)Sprawiedliwość społeczna jest definiowana jako „dążenie do zachowania równowagi w stosunkach społecznych i powstrzymanie się od kreowania nieusprawiedliwionych, niepopartych obiektywnymi wymogami i kryteriami przywilejów dla wybranych grup obywateli”, a także podkreśla się, że „sprawiedliwość społeczna jest celem, który ma urzeczywistnić demokratyczne państwo prawne. Nie jest demokratycznym państwem prawnym państwo, które nie realizuje idei sprawiedliwości” (TK K 8/98).(…)”(Tuleja Piotr (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX/el. 2021)

Dlatego też zdaniem Skarżących doszło do naruszenia w/w zasady poprzez kreowanie nieusprawiedliwionych, niepopartych obiektywnymi wymogami i kryteriami przywilejów dla wybranych grup obywateli.

Istnienie przepisu art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie wskazanym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* powoduje, że kreowane są takie przywileje dla określonych grup obywateli. Część osób, bowiem wbrew zasadzie sprawiedliwości społecznej może występować z roszczeniami określonymi w art. 8 ust.2a ustawy lutowej bez ograniczenia jakimkolwiek terminem, natomiast część osób (znajdujących się w tożsamej sytuacji do Skarżących) ma zablokowaną możliwość występowania z tymi roszczeniami.

Osoby zgłaszające roszczenia przed dniem 14 sierpnia 1998 r. na podstawie aktualnego brzmienia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy lutowej, wobec których upłynął termin przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z dnia 20 lutego 1993 r. (tak jak to miało miejsce w przypadku Skarżących) ustawodawca pozostawił bez jakiegokolwiek ochrony pomimo tego, że wcześniejsze zgłoszenie tych roszczeń przez Skarżących świadczyło jedynie o ich większej mobilizacji i dyscyplinie w stosunku do osób, które z takimi roszczeniami wystąpiły później.

Różnicowanie sytuacji tych osób, które złożyły wniosek o zadośćuczynienie przed dniem 14 sierpnia 1998 r. (wejście w życie ustawy zmieniającej z dnia 16 lipca 1998 r.) i którym wniosek oddalono ze względu na samo przekroczenie terminu o którym mowa w art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r., w stosunku do osób które z takim roszczeniem wystąpiły po dniu 14 sierpnia 1998 r. nie daje się uzasadnić zatem w świetle wyżej wskazanej zasady sprawiedliwości społecznej.

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

2. naruszenie przepisu art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

W ocenie Skarżących doszło również do naruszenia przepisu art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Zgodnie z art. 32 ust.1 Konstytucji RP: *Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.*

W tym miejscu należy nadmienić, że „(...)Trybunał Konstytucyjny w jednym z pierwszych orzeczeń, uwzględniając powyższe zależności, uznał, że równość wymaga, by osoby znajdujące się w takiej samej sytuacji traktować tak samo, a osoby znajdujące się w odmiennej sytuacji odmiennie (TK U 7/87).(...)

(...)Zawsze jednak cecha relewantna, w oparciu o którą wyodrębniamy grupę osób, musi mieć związek z celem i zasadniczą treścią ustawy (TK K 40/04). Przykładem odmiennego traktowania może być szczególne traktowanie kombatanów (TK – K 12/02).(...)

(...)Komentowany przepis wymaga zachowania równości na płaszczyźnie stanowienia prawa(równość wobec prawa) oraz na płaszczyźnie stosowania prawa. Cytowana powyżej formuła, nakazująca takie samo traktowanie osób znajdujących się w takiej samej sytuacji oraz odmienne traktowanie osób znajdujących się w sytuacji odmiennej, adresowana jest przede wszystkim do prawodawcy. To on, tworząc normy generalno-abstrakcyjne, powinien brać pod uwagę konieczność stanowienia norm o takiej samej lub różnej treści w zależności od wskazanych powyżej sytuacji (TK SK 32/02) (...).

(...)Przedmiotem prawa jest wskazane powyżej równe traktowanie. Podstawowymi uprawnieniami wynikającymi z art. 32 ust. 1 Konstytucji są: prawo żądania stanowienia prawa o takiej samej treści względem wszystkich podmiotów podobnych oraz żądanie zaprzestania nieuzasadnionego różnicowania.(...)”(Tuleja Piotr (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX/el. 2021)

Mając na uwadze powyższe doszło zatem do naruszenia przepisu art. 32 ust.1 Konstytucji poprzez dokonanie nieuzasadnionego różnicowania sytuacji osób które złożyły wniosek o zadośćuczynienie przed dniem 14 sierpnia 1998 r. (wejście w życie ustawy zmieniającej z dnia 16 lipca 1998 r.) i którym wniosek oddalono ze względu na samo przekroczenie terminu o którym mowa w art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r., w stosunku do osób które z takim roszczeniem wystąpiły po dniu 14 sierpnia 1998 r.

Osoby występujące z żądaniem zasądzenia zadośćuczynienia za represje radzieckich organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości po raz pierwszy po wejściu w życie w/w ustawy nowelizującej z lipca 1998 r. tj. po dniu 14 sierpnia 1998 r. (np. w chwili obecnej) są w dużo lepszej sytuacji, aniżeli osoby które wystąpiły z takim żądaniem przed nowelizacją i wobec których upłynął termin przedawnienia o którym mowa w przepisie art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z dnia 20 lutego 1993 r. Osoby wobec których upłynął ww. termin przedawnienia, (tak jak ma to miejsce w przypadku Skarżących), nie mogą liczyć na merytoryczne rozpoznanie sprawy przez Sąd, a kolejne postępowania wszczynane przez takie osoby są umarzane na podstawie przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k, którego zakres zastosowania w tym wypadku wyznacza w pkt 1 i pkt 2 *petitum* niniejszej skargi.

Osoby zgłaszające roszczenia przed dniem 14 sierpnia 1998 r. na podstawie ówczesnego brzmienia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy lutowej, wobec których upłynął termin przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z dnia 20 lutego 1993 r. (tak jak to miało

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

miejsce w przypadku Skarżących) ustawodawca pozostawił bez jakiejkolwiek ochrony pomimo tego, że wcześniejsze zgłoszenie tych roszczeń przez Skarżących świadczyło jedynie o ich większej mobilizacji i dyscyplinie w stosunku do osób, które z takimi roszczeniami wystąpiły później.

Różnicowanie sytuacji tych osób, które złożyły wniosek o zadośćuczynienie przed dniem 14 sierpnia 1998 r. (wejście w życie ustawy zmieniającej z dnia 16 lipca 1998 r.) i którym wniosek oddalono ze względu na samo przekroczenie terminu o którym mowa w art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r., w stosunku do osób które z takim roszczeniem wystąpiły po dniu 14 sierpnia 1998 r. nie daje się uzasadnić zatem w świetle wyżej wskazanej zasady równości.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż możliwość stosowania przez organy państwa przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k, w zakresie określonym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* niniejszej skargi powoduje, że dochodzi do całkowicie nieuzasadnionego i nierównego traktowania przez władze publiczne niżej wskazanych grup osób tj.:

- osób które wystąpiły z roszczeniami przed dniem 14 sierpnia 1998 r. na podstawie aktualnego brzmienia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy lutowej i wobec których upłynął termin przedawnienia określony w art. 2 ustawy zmieniającej ustawę lutową z 1993 r., w stosunku do osób:
- osób, które pozostały bierne przed dniem 14 sierpnia 1998 r. jeśli chodzi o wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie lub zadośćuczynienie na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy lutowej.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k, w zakresie określonym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* niniejszej skargi narusza przepis art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

3. naruszenie przepisu art. 41 ust.5 w zw. z art. 32 ust.1 i art. 31 ust.3 Konstytucji RP.

Jednocześnie Skarżący zwracają uwagę, iż przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k, w zakresie określonym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* niniejszej skargi narusza przepis art. art. 41 ust.5 w zw. z art. 32 ust.1 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 41 ust. 5 Konstytucji RP: *Każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania.*

Należy w tym miejscu wskazać, iż do odszkodowań i zadośćuczynień dochodzonych w oparciu o przepis art. 8 ust.2a w zw. z art. 8 ust.1 ustawy lutowej ma zastosowanie przepis art. 8 ust.3 ustawy lutowej, który wskazuje, że w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, z wyjątkiem art. 555.

Mając na uwadze powyższe, oraz samą treść przepisu art. 8 ust.2a w ocenie Skarżących nie ulega wątpliwości, iż roszczenia wysuwane przez nich na podstawie przepisu art. 8 ust.2a mają postać roszczeń o odszkodowanie za bezprawne pozbawienie wolności z różnicami wynikającymi z treści ustawy lutowej. Nie ma przy tym w ocenie Skarżących jakiegokolwiek znaczenia w tym kontekście okoliczność, iż roszczenia te wysuwane są przez dzieci osoby pozbawionej wcześniej wolności, bowiem przejście uprawnień do tego odszkodowania na w/w osoby zgodnie z przepisami ustawy lutowej, nie powoduje wcale, że odszkodowanie/ zadośćuczynienie dochodzone na podstawie art. 8 ust.2a przestaje dotyczyć osoby pozbawionej wolności.

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

W ocenie Skarżących doszło do naruszenia w/w przepisu Konstytucji, bowiem doszło do nierównego i nieuzasadnionego pozbawienia Skarżących możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z powodu represjonowania z jednoczesnym oderwaniem od przesłanek określonych w przepisie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Doszło bowiem do całkowicie nieuprawnionego zróżnicowania możliwości dochodzenia tych roszczeń (ograniczenia w zakresie korzystania z prawa konstytucyjnego) przez Skarżących bez jakiegokolwiek uzasadnienia takiego zróżnicowania i z w sytuacji kiedy nie było to *konieczne* w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób.

Przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie określonym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* niniejszej skargi powoduje zatem niemożność realnego dochodzenia odszkodowania przez Skarżących i osoby znajdujące się w podobnej sytuacji.

Co do treści zasady równości wynikającej z art. 32 ust.1 Konstytucji RP aktualne pozostają uwagi do pkt. III.2. uzasadnienia niniejszej skargi.

Co do treści normy wynikającej z art. 31 ust.3 Konstytucji RP aktualne pozostają uwagi do pkt. III.4. uzasadnienia niniejszej skargi.

4. naruszenie przepisu art. 45 ust.1 w zw. z art. 31 ust.3 Konstytucji RP.

Nadto, zdaniem Skarżących doszło do naruszenia art. 45 ust.1 w zw. z art. 31 ust.3 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 45 ust.1 Konstytucji RP: *Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.*

Wskazania w tym miejscu wymaga, że„(...)„Rozpatrywanie” oznacza wszechstronne zapoznanie się ze wszystkimi aspektami sprawy, zarówno tymi dotyczącymi czynu poddanego osądowi, jak i norm prawnych mającymi mieć zastosowanie. Po pierwsze, powinno być to rozpatrzenie **sprawiedliwe, co naturalnie koreluje z ogólną funkcją sądów, jaka jest wymierzanie sprawiedliwości.** Oba te określenia zwracają uwagę, a także wymagają, aby rozpatrując sprawy i ferując orzeczenia, przy działaniu na podstawie przepisów prawa, ale przecież niezależnie i niezawisłe sądy kierowały się w ich stosowaniu i interpretacji społecznym poczuciem sprawiedliwości, wszelako pamiętając również o wychowawczym aspekcie funkcji sądowniczej i nie kierując się mechanicznie opinią publiczną.(...)” (Garlicki Leszek (red.), Zubik Marek (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. wyd. II (Opublikowano: Wyd.Sejmowe 2016))

Zgodnie natomiast z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP: *Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.*

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że„(...)Artykuł 31 ust. 3 dotyczy tylko tych wolności i praw, które zostały zagwarantowane w konstytucji. (...)

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

(...)W wymiarze proceduralnym, takie ograniczenie zakresu zastosowania art. 31 ust. 3 oznacza, że przepis ten nie może stanowić wyłącznego (samoistnego) wzorca kontrolnego. Skoro sfera jego zastosowania odnosi się tylko do ograniczeń praw i wolności konstytucyjnych, to w procesie kontroli konstytucyjności – powołaniu art. 31 ust. 3 zawsze musi towarzyszyć wskazanie materialnego (konstytucyjnego) prawa bądź wolności, którego ograniczenia wprowadził akt stanowiący przedmiot kontroli (np. wyroki TK: z 22 września 2005 r., Kp 1/05, pkt III.2 oraz z 18 lipca 2012 r., K 14/12, pkt III.4.1).

(...)Uznaje się, że szczegółowa regulacja ograniczeń, zawarta w przepisach o poszczególnych wolnościach i prawach, nie wyłącza zastosowania także przesłanek z art. 31 ust. 3, „w tym przynajmniej zakresie, w jakim treści normatywne nie pokrywają się”. Stanowisko to zaznaczyło się już w wyroku z 16 lutego 1999 r., SK 11/98 i znalazło zdecydowane potwierdzenie w późniejszym orzecznictwie (np. wyrok z 6 października 2009 r., SK 46/07, pkt III.5.2).

(...)Zasada proporcjonalności daje wyraz przekonaniu, że stopień intensywności ingerencji w sytuację prawną jednostki musi znajdować uzasadnienie w randze promowanego w ten sposób interesu publicznego. Innymi słowy, ograniczenie praw jednostki musi być ekwiwalentne wobec celu, któremu służy dana regulacja, musi to więc być ograniczenie racjonalne (zob. K. Wojtyczek, *Granice ingerencji...*, s. 136 i powołana tam literatura). Zasada proporcjonalności jest tworem doktryny i orzecznictwa sądowego. Ukształtowała się już przed ponad 100 laty w niemieckim orzecznictwie administracyjnym, a po II wojnie światowej zaczęła stopniowo torować sobie drogę w niemieckim orzecznictwie konstytucyjnym. Z prawa niemieckiego została recypowana w prawie wspólnotowym przez TSUE, zainspirowała również orzecznictwo ETPC.

W polskim orzecznictwie konstytucyjnym zasada proporcjonalności pojawiła się przed uchwaleniem nowej konstytucji. „Do sformułowania tej zasady (...) Trybunał dochodził od 1991 r., aby ją w 1995 r. wyraźnie określić, a w 1996 r. utrwalić” (J. Oniszczyk, *Konstytucja RP w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, Kraków 2000, s. 252; zob. też A. Wałaszek-Pyziół, *Zasada proporcjonalności w orzecznictwie TK*, PUG 1995, nr 1). Tekstowym oparciem dla zasady proporcjonalności stała się zasada demokratycznego państwa prawnego.

W orzeczeniu z 26 kwietnia 1995 r., K 11/94 Trybunał uznał, że z zasady tej wynika m.in. „zakaz nadmiernej ingerencji”, wyraźnie zresztą wskazując niemieckie inspiracje w tym zakresie. Istotą tego zakazu „jest uznanie, że ustawodawca nie może ustanawiać ograniczeń przekraczających pewien stopień uciążliwości, a zwłaszcza zapoznających proporcję pomiędzy stopniem naruszenia uprawnień jednostki a rangą interesu publicznego, który ma w ten sposób podlegać ochronie”. Dla ustalenia, czy w danym wypadku nie zachodzi nadmierność ingerencji, konieczne jest „udzielenie odpowiedzi na trzy pytania: 1) czy wprowadzona regulacja ustawodawcza jest w stanie doprowadzić do zamierzonych przez nią skutków; 2) czy regulacja ta jest niezbędna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest powiązana; 3) czy efekty wprowadzanej regulacji pozostają w proporcji do ciężarów nakładanych przez nią na obywatela” (K 11/94).

Odpowiednio doktryna zaczęła mówić o kryteriach: przydatności, konieczności oraz proporcjonalności *sensu stricto* (szerzej K. Wojtyczek, *Granice ingerencji...*, s. 150 i n.), uznając, że ograniczenie wolności i praw konstytucyjnych jest dopuszczalne tylko pod warunkiem, że owe trzy kryteria zostały spełnione(...)” (Garlicki Leszek (red.), Zubik Marek (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*. wyd. II (Opublikowano: Wyd.Sejmowe 2016))

Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209

Dlatego też należy uznać, iż zaskarżony przepis narusza w/w normy konstytucyjne ze względu na fakt, iż ogranicza on prawo Skarżących wyrażone w przepisie art. 45 ust. 1 Konstytucji jednocześnie całkowicie pomijając przesłanki wyrażone w art. 31 ust.3 Konstytucji. Wobec obowiązywania zaskarżonego przepisu w ocenie Skarżących nie jest bowiem możliwe sprawiedliwe rozpoznanie sprawy przez Sąd.

Osoby wobec których upłynął ww. termin przedawnienia, (tak jak ma to miejsce w przypadku Skarżących), nie mogą bowiem liczyć na merytoryczne rozpoznanie sprawy przez Sąd, a kolejne postępowania wszczynane przez takie osoby są umarzane na podstawie przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Jak pokazał zresztą wynik postępowań o których mowa w pkt. I uzasadnienia niniejszej skargi - nie było możliwe, aby sprawa Skarżących po nowelizacji z dnia 16 lipca 1998 r. została poddana merytorycznej ocenie co do istoty sprawy, a Sądy rozpoznające sprawę umarzając postępowanie wskazywały na zaistnienie ujemnej przesłanki procesowej wynikającej z treści przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. ze względu na upływ terminu przedawnienia o którym mowa w art. 2 ustawy o zmianie ustawy lutowej z dnia 20 lutego 1993 r., oraz na prawomocność wcześniejszych postanowień umarzających postępowania.

W/w okoliczności powodują, że dochodzi do ograniczenia prawa Skarżących do sprawiedliwego rozpoznania sprawy przez Sąd. Owe ograniczenie nie jest jednocześnie konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób i narusza istotę prawa o którym mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Skarżący bowiem realnie nie mogą dochodzić swoich roszczeń przed Sądem powszechnym.

Na marginesie jednocześnie wypada wskazać, że celem uchwalenia ustawy zmieniającej było nieograniczenie roszczeń o których mowa w art. 8 ust. 2a jakimkolwiek terminem, oraz zadośćuczynienie wszystkim represjonowanym wskazanym w dyspozycji tego przepisu, jak również członkom ich rodzin dochodzących odszkodowań/zadośćuczynień wynikających z w/w represji.

5. naruszenie przepisu art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

Skarżący wskazują nadto, iż doszło do naruszenia przepisu art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 64 ust.2 Konstytucji RP: *Własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej.*

Podnieść w tym miejscu należy, że „(...)Gwarancją art. 64 ust. 1 i 2 konstytucji należy objąć także rozmaite kategorie roszczeń odszkodowawczych, zapewniające ochronę kompensacyjną w sytuacji, gdy ze względów faktycznych lub prawnych nie jest możliwe przywrócenie (restytucja) stanu pierwotnego (SK 51/05, pkt III.4.2). Jakkolwiek TK uznaje, że „nie istnieje ogólne i abstrakcyjne prawo do odszkodowania od Skarbu Państwa, rozumiane jako jedno z praw majątkowych podlegających równej ochronie na podstawie art. 64 ust. 2” (zob. np. wyrok z 28 września 2015 r., K 20/14, pkt III.3.3 w kontekście braku konstytucyjnych podstaw do odpowiedzialności SP „za każdą szkodę wyrządzoną przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową”; zob. też we wcześniejszym orzecznictwie wyrok z 2 czerwca 2003 r., SK 34/01, pkt III.2 - brak podstaw do wywodzenia z art. 31 ust. 3 konstytucji prawa do pełnego odszkodowania jako prawa

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

konstytucyjnego), to jednak przyjmuje, iż „prawo do odszkodowania, jako prawo majątkowe, podlega ochronie konstytucyjnej. Jego ograniczenia nie mogą zamykać drogi sądowej ani nie mogą prowadzić do naruszenia zasady równej ochrony praw majątkowych” (wyrok z 21 lipca 2014 r., K 36/13, pkt III 2 3 oraz tam powołane wcześniejsze wyroki).

Za prawa majątkowe w orzecznictwie TK uznano np.: odszkodowanie za nieruchomości wyłączone na podstawie tzw. dekretu warszawskiego (wyrok z 13 czerwca 2011 r., SK 41/09, pkt III.7.3); „odszkodowanie i zadośćuczynienie, o których mowa w ustawie z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego” (wyrok z 1 marca 2011 r., P 21/09, pkt III.4.2.1);(...)” (Garlicki Leszek (red.), Zubik Marek (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. wyd. II (Opublikowano: Wyd.Sejmowe 2016))

Z uwagi na powyższe, stwierdzić należy, iż doszło do rażącego naruszenia przepisu art. 64 ust.2 Konstytucji RP, bowiem prawa majątkowe Skarżących w postaci roszczeń o zadośćuczynienie o których mowa w ustawie z dnia 23 lutego 1991 r., o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie są chronione. Jednocześnie nie ulega wątpliwości przy tym, że w/w prawa Skarżących nie są chronione w równym stopniu, jak prawa osób, które pozostały bierne przed dniem 14 sierpnia 1998 r. jeśli chodzi o wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie lub zadośćuczynienie na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy lutowej.

Wskazania wymaga, że art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie określonym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* niniejszej skargi realizuje ww. brak ochrony i nierówność w ochronie roszczeń majątkowych Skarżących względem ww. osób, które pozostały bierne w zakresie żądania o którym mowa w art. 8 ust.2a przed dniem 14 sierpnia 1998 r.

Przepis ten uniemożliwia realne dochodzenie ww. roszczeń majątkowych Skarżącym, pomimo tego, że w chwili obecnej roszczenia te (oparte o art. 8 ust.2a ustawy lutowej) nie są ograniczone jakimkolwiek terminem.

Jednocześnie osoby, które zgłosiły roszczenia po raz pierwszy po dniu 14 sierpnia 1998 r. korzystają z takiej ochrony, co powoduje nierówną ochronę prawną roszczeń Skarżących względem ww. grupy osób.

6. naruszenie przepisu art. 77 ust.2 Konstytucji RP.

Nadto Skarżący wskazują na naruszenie przepisu art. 77 ust.2 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 77 ust.2 Konstytucji RP: *Ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.*

Wskazać w tym miejscu należy, że, (...) Z art. 77 ust. 2 dla ustawodawcy wynikają dwa obowiązki. Pierwszym jest negatywny obowiązek, którego treścią jest nakaz powstrzymania się od stanowienia regulacji zamykających drogę sądową dochodzenia naruszonych wolności lub praw. Ustawa nie może stać na przeszkodzie rozpoznaniu sprawy, w której nie mogą skorzystać z istniejącego i przysługującego prawa lub wolności podmiot poszukuje ochrony prawnej. Ten aspekt art. 77 ust. 2 koresponduje z jednym z elementów prawa do sądu, a mianowicie z prawem dostępu do sądu. Drugim jest obowiązek pozytywny polegający na udzieleniu osobie, której prawa zostały naruszone ochrony przez sąd w postępowaniu sądowym. Konieczne jest zatem takie

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**

ukształtowanie tego postępowania, które umożliwi stwierdzenie, rozpoznanie i ocenę naruszenia (zob. TK SK 34/08). (...)” (Tuleja Piotr (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Opublikowano: LEX/el. 2021)

Dlatego też, w ocenie Skarżących doszło do naruszenia ww. normy konstytucyjnej, poprzez zamknięcie *de facto* Skarżącym drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności, lub praw.

Zaskarżony przepis w zakresie wskazanym w pkt 1 i pkt 2 *petitum* uniemożliwia bowiem Skarżącym realne dochodzenie roszczeń przed Sądem na podstawie przepisu art. 8 ust.2a ustawy lutowej w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą ustawę lutową z 16 lipca 1998 r.

Zatem mając na uwadze powyższe zaskarżony przepis zamyka drogę sądową dochodzenia naruszonych wolności i praw.

Mając na uwadze powyższe wnoszę i wywodzę jak w *petitum* niniejszej skargi konstytucyjnej.

RADCA PRAWNY

Załączniki:

Paweł Janowiak

1. potwierdzone za zgodność z oryginałem pełnomocnictwo udzielone przez J Z wraz z potwierdzeniem uiszczenia opłaty skarbowej w kwocie 17 zł,
2. potwierdzone za zgodność z oryginałem pełnomocnictwo udzielone przez M M wraz z potwierdzeniem uiszczenia opłaty skarbowej w kwocie 17 zł,
3. postanowienie Sądu Okręgowego w S z września 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt.:
4. postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt.:
5. koperta zawierająca postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt: adresowana do J Z (nr),
6. wydruk ze śledzenia przesyłki nr ,
7. elektroniczne potwierdzenie odbioru przesyłki nr ,
8. koperta zawierająca postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt: adresowana do M M (nr),
9. wydruk ze śledzenia przesyłki nr ,
10. elektroniczne potwierdzenie odbioru przesyłki nr ,
11. koperta zawierająca postanowienie Sądu Apelacyjnego w S z października 2021 r. wydane w sprawie o sygn. akt: adresowana do r.pr. Pawła Janowiaka (nr),
12. wydruk ze śledzenia przesyłki nr
13. elektroniczne potwierdzenie odbioru przesyłki nr
14. 4 odpisy skargi konstytucyjnej i załączników.

**Kancelaria Radcy Prawnego
Radca Prawny Paweł Janowiak
ul. Czopowa 14/20, 80-882 Gdańsk
NIP:583-314-88-12; REGON: 365314164
e-mail: prawnikgdansk@wp.pl, telefon kontaktowy: 505-619-779
rachunek bankowy: PKO BP S.A. nr 37 1020 4900 0000 8802 3041 6209**